

Sygn. akt I ACa 677/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Agnieszka Sołtyka (spr.)
Sędziowie:	SA Dariusz Rostał SO del. Wiesława Buczek-Markowska
Protokolant:	sekr.sądowy Magdalena Stachera

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2014 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu (...) w G., Sądowi Okręgowemu w G., Sądowi Apelacyjnemu w G., Sądowi Apelacyjnemu w S., Sądowi Okręgowemu w S., Sądowi Rejonowemu dla (...) w W., Sądowi Okręgowemu w W. i Sądowi Apelacyjnemu w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 4 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 1189/12

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Dariusz Rostał Agnieszka Sołtyka Wiesława Buczek-Markowska

I ACa 677/13

UZASADNIENIE

Powód J. J. domagał się zasądzenia od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego dla (...) w W., Prezesa Sądu Okręgowego w W., Prezesa Sądu Apelacyjnego w W., Prezesa Sądu Rejonowego (...) w G., Prezesa Sądu Okręgowego w G., Prezesa Sądu Apelacyjnego w G., Prezesa Sądu Okręgowego w S., Prezesa Sądu Apelacyjnego w S. kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz obciążenie Skarbu Państwa kosztami postępowania. W uzasadnieniu podniósł, że we

wskazanych w pozwie sprawach zainicjowanych przez powoda i toczących się w następujących sądach: Sąd Rejonowy (...) w G., Sąd Okręgowy w G. i Sąd Apelacyjny w G., Sąd Okręgowy w S. i Sąd Apelacyjny w S.; Sąd Rejonowy dla (...), Sąd Okręgowy w W. i Sąd Apelacyjny w W. nastąpiła opieszałość i przewlekłość postępowania, a nadto jego skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania zostały bezpodstawnie odrzucone przez sądy w W..

Powód podał, że ta postać rzeczy spowodowała u niego odczucie cierpień fizycznych i psychicznych jako zlekceważenie powoda oraz instrumentalne potraktowanie, wykorzystanie kryzysowego położenia życiowego powoda jako osoby pozbawionej wolności i strony powodowej w/w postępowania. Podał, że przerodziło się to w znaczne pogorszenie jego stanu zdrowia takie jak zmienione nadciśnienie, bóle i zawroty głowy, bóle wątroby i żołądka, depresje i stany depresyjne. Podał, że jest pod opieką lekarzy wielu specjalności i zażywa przepisane przez nich leki. Nie może właściwie funkcjonować w społeczeństwie, wykonywać pracy, nauki, a jego rokowania co do „samoegzystencji są niemiarodajne”. Podał, iż żądana kwota 80.000 zł została wyliczona „z każdej sprawy z osobna”.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany zarzucił, iż kwestionuje twierdzenia powoda. Zdaniem pozwanego powództwo zarówno, co do zasady, jak i co do wysokości żadanego świadczenia pieniężnego jest bezpodstawne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Wyrokiem z dnia 4 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3.600zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Okręgowy opisał przebieg postępowań kwestionowanych w niniejszej sprawie przez powoda, wskazując, że :

- w sprawie V Cz 3649/11 Sąd Okręgowy w W. rozpoznając zażalenie J. J. na postanowienie Sądu Rejonowego dla (...) w W. z dnia 11 sierpnia 2011 r. wydał postanowienie w dniu 1 grudnia 2011 r. oddalając to zażalenie;

- w sprawie V Cz 3656/11 Sąd Okręgowy w W. w dniu 02 grudnia 2011 r. rozpoznając zażalenie na zarządzenie Przewodniczącego Sądu Rejonowego dla (...) w W. z dnia 22 lipca 2011 r. oddalił zażalenie.

- w sprawie V S 219/11 Sąd Okręgowy w W., w przedmiocie wniosku J. J. o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu postanowieniem z dnia 18 października 2011 r. oddalił wnioski. Kolejne wnioski J. J. w niniejszej sprawie zostały odrzucone postanowieniem z dnia 29 listopada 2011 r. W samym dniu postanowieniem została odrzucona skarga J. J. na naruszenie prawa strony do rozpoznania bez uzasadnionej zwłoki w sprawie Sądu Rejonowego dla (...) w W. prowadzonej pod sygn. akt VI C 1094/09.

- w sprawie I Co 110/10 Sąd Okręgowy w W. I Wydział Cywilny w dniu 28 września 2010 r. stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w W.. Analogiczne postanowienie zostało wydane w sprawie o sygn. akt I Co 114/10 oraz w sprawie o sygn. akt I Co 117/10 w dniu 30 września 2010 r.

- Postanowieniem Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 2 grudnia 2011 r. (sygn. akt: I S 163/11), skarga powoda na przewlekłość postępowania, w sprawie sygn. akt: I Co 110/10 Sądu Okręgowego została odrzucona.

- Postanowieniem z dnia 2 grudnia 2011 r. (sygn. akt: I S 164/11), skarga powoda na przewlekłości postępowania, w sprawie I Co 114/10 Sądu Okręgowego w W. została odrzucona.

- Postanowieniem z dnia 2 grudnia 2011 r. (sygn. akt: I S 165/11), skarga powoda na przewlekłości postępowania, w sprawie I Co 117/10 Sądu Okręgowego w W. została odrzucona.

- w sprawie I Co 345/09 J. J. złożył skargę na przewlekłość postępowania, która została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w G. z dnia 29 stycznia 2010r. w sprawie III S 153/09 oraz kolejną skargę, która została

odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego w G. z dnia 9 stycznia 2012r w sprawie o sygn. akt: XVI S 49/12 jako niedopuszczalna.

- postępowanie z wniosku J. J. o zwolnienie od kosztów sądowych w sprawie I Co 275/07 i ustanowienie w sprawie I Co 275/07 pełnomocnika z urzędu celem właściwego reprezentowani wnioskodawcy prowadzone pod sygn. akt I Co 345/09 jest prawomocnie zakończone i nie doszło w nim do przewlekłości postępowania, a jego wydłużony bieg wynikał wyłącznie z przyczyn leżących po stronie powoda - konieczności rozpoznawania ponownych wniosków o zwolnienie od kosztów oraz nadania biegu licznym środkom zaskarżenia.

- sprawa I C 859/09 z powództwa J. J. przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w G. i Prezesowi Sądu Apelacyjnego w G. o zapłatę wpłynęła do Sądu Okręgowego w G. w dniu 1 lipca 2009 r.

- postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2009 r. Sąd ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu. Rozprawy odbyły się w dniach – 25 stycznia 2010 r. i 13 grudnia 2010 r.

- postanowieniem z dnia 15 lutego 2010 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza psychiatry. Biegły zwrócił akta sprawy w dniu 15 marca 2010 r. W dniu 27 grudnia 2010r. wydany został wyrok, którym Sąd Okręgowy w G. oddalił powództwo przyznał pełnomocnikowi z urzędu powoda koszty zastępstwa procesowego.

- postanowieniem z dnia 30 marca 2011 r. Sąd wyłączył sędziego referenta od rozpoznania przedmiotowej sprawy od dnia 21 marca 2011 r., a w pozostałym zakresie oddalił wniosek powoda wyłączenie sędziego. Akta sprawy wraz z apelacją powoda zostały przedstawione w dniu 04 maja 2011r. Sądowi Apelacyjnemu w G..

Bieg sprawy I ACa 609/11 na etapie jej postępowania przed Sądem Apelacyjnym w G. przedstawiał się następująco. W dniu 17 maja 2011 r. Przewodniczący Wydziału wydał zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy na dzień 17 czerwca 2011 r. Termin rozprawy został odwołany z uwagi na wydanie w dniu 16 czerwca 2011 r. przez Sąd Apelacyjny postanowienia na podstawie 97 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. (Dz.U. Nr 38, poz. 249 ze zm.) o zwrocie akt Sądowi Okręgowemu w G. w celu rozpoznania wniosku powoda z dnia 14 grudnia 2011 r. o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego w G. od rozpoznania sprawy. Po rozpoznaniu niniejszego wniosku Sąd Okręgowy w G. ponownie przedstawił akta sprawy Sądowi Apelacyjnemu w dniu 25 lipca 2011r. Następnie wpływały wnioski i pisma powoda związane z wyrokiem, a dotyczące zwolnienia od kosztów sądowych, ustanowienia pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania oraz o stwierdzenie niezgodności z prawem wydanego wyroku. Pomimo poinformowania powoda, że w dniu 17 czerwca 2011 r. nie zapadł wyrok oraz podania przyczyn, dla których to nie nastąpiło, wnioski powoda nie zostały cofnięte i wymagały rozpoznania. W konsekwencji zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału z dnia 1 sierpnia 2011 r. zostały one skierowane na posiedzenie niejawne w celu ich rozpoznania. W dniu 29 sierpnia 2011 r. Sąd wydał postanowienie o ich odrzuceniu. Następnie w dniu 12 września 2011 r. Przewodniczący zarządzeniem wyznaczył termin rozprawy, celem rozpoznania apelacji powoda, na dzień 14 października 2011r. W dniu 21 września 2011 r. Sąd odrzucił kolejne wnioski powoda z dnia 6 września 2011 r. o zwolnienie od kosztów sądowych, ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi o stwierdzenie z prawem wyroku Sądu Apelacyjnego w G. z dnia 17 czerwca 2011 r. oraz wznowienie postępowania zakończonego w/w wyrokiem (w tej dacie wyrok nie zapadł - rozprawa została odwołana o czym poinformowano powoda).

W dniu 14 października 2011 r. odbyła się rozprawa przed Sądem Apelacyjnym w G.. Na rozprawie Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z dokumentów w aktach IV K 88/02 Sądu Okręgowego w G. na okoliczność przebiegu postępowania w tej sprawie, który to dowód przeprowadził poza rozprawą. Po zamknięciu rozprawy Sąd Apelacyjny postanowił odroczyć ogłoszenie orzeczenia do dnia 28 października 2011 r. W tej dacie Sąd Apelacyjny wydał wyrok oddalający apelację powoda oraz postanowieniami z tej samej daty odrzucił wnioski powoda o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego w G. z dnia 14 października 2011 r. wraz z uzasadnieniem (w tej dacie nastąpiło już zamknięcie rozprawy, jednakże nie doszło do ogłoszenia wyroku bowiem na podstawie art. 326 § 1 k.p.c. Sąd odroczył jego ogłoszenie) oraz kolejny wniosek powoda z dnia 17 października 2011 r. o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie

pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi kasacyjnej, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem oraz skargi o wznowienie postępowania od wyroku z dnia 14 października 2011 r.

W toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym powód był reprezentowany przez pełnomocnika radcę prawnego D. D.. W dniu 31 października 2011 r. pełnomocnik powoda oraz w dniu 4 listopada 2011 r. powód złożył wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Akta doręczono sędziemu sprawozdawcy celem sporządzenia uzasadnienia w dniu 2 listopada 2011 r. i w dniu 16 listopada 2011 r. zostały one zwrócone wraz ze sporządzonym uzasadnieniem. Następnie Przewodniczący Wydziału w dniu 28 listopada 2011 r. zarządził doręczenie powodowi oraz radcy prawnemu D. D. odpisu wyroku z uzasadnieniem.

Na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 grudnia 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił wnioski powoda z dnia 1 listopada 2011 r. oraz 17 listopada 2011 r. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 28 października 2011 r. oraz na skutek wniosków powoda z dnia 1 listopada 2011 r. oraz 17 listopada 2011 r. zwolnił powoda od kosztów sądowych w postępowaniu ze skargi kasacyjnej i skargi o wznowienie postępowania, ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu w postępowaniu ze skargi kasacyjnej, którego wyznaczy Okręgowa Izba Radców Prawnych w G., oddalił wniosek powoda w zakresie dotyczącym zwolnienia od kosztów sądowych w postępowaniu ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego 28 października 2011 r., odrzucając pozostałe ponowne wnioski powoda (o doręczenie wyroku z uzasadnieniem oraz ustanowienie adwokata z urzędu w postępowaniu ze skargi kasacyjnej). Pismem z dnia 30 grudnia 2011 r. Okręgowa Izba Radców Prawnych poinformowała Sąd o wyznaczeniu radcy prawnego M. B. pełnomocnikiem powoda z urzędu w postępowaniu ze skargi kasacyjnej. W dniu 20 stycznia 2012 r. pełnomocnik powoda złożył opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej. Następnie postanowieniem z dnia 15 lutego 2012 r. Sąd Apelacyjny w G. odrzucił wnioski powoda z dnia 7 lutego 2012 r. o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Apelacyjnego w G. z dnia 28 października 2011 r. oraz z dnia 7 lutego 2012 r. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania od tego wyroku.

Kolejne wnioski powoda w tym samym przedmiocie na mocy zarządzenia Przewodniczącego Wydziału zostały pozostawione w aktach bez biegu i bez odpowiedzi. Na wniosek Prokuratury Generalnej w W. akta sprawy I ACa 609/11 zostały przesłane w dniu 3 kwietnia 2012 r. do tejże Prokuratury, a ich zwrot do Sądu Apelacyjnego w G. nastąpił w dniu 10 maja 2012 r.

Sprawa o sygnaturze I C 265/11 tocząca się przed Sadem Okręgowym w Szczecinie, nie dotyczy Sądu Okręgowego w Szczecinie, lecz Sądu Okręgowego w K.. Pod wskazaną przez powoda sygnaturą w Sądzie Okręgowym w Szczecinie zarejestrowana była sprawa z powództwa J. H. przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w G., w której to orzeczenie zapadło w dniu 24 listopada 2011 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wydał w sprawach z powództwa J. J. dwa postanowienia. Jedno z dnia 28 listopada 2011r. w sprawie z powództwa J. J. przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu (...) w G. i M. G. o zapłatę – I ACz 849/11 oraz z dnia 21 lutego 2012r. w sprawie z powództwa J. J. przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Okręgowemu w G. oraz Sądowi Okręgowemu w S. o zapłatę - I ACz 127/12. Akta sprawy I C 265/11(I ACz 849/11) zwrócono Sądowi Okręgowemu w K. w dniu 29 grudnia 2011 r. po rozpoznaniu zażalenia. Akta sprawy I C 335/11 (I ACz 127/12) zwrócono Sądowi Okręgowemu w K. w dniu 13 marca 2012r. po rozpoznaniu zażalenia.

Następnie Sąd Okręgowy stwierdził, że zgodnie z art. 16 ustawy dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki strona, która nie wniosła skargi na przewlekłość postępowania zgodnie z art. 5 ust. 1, może dochodzić - na podstawie art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.[21]) - naprawienia szkody wynikłej z przewlekłości, po prawomocnym zakończeniu postępowania co do istoty sprawy.

W ocenie Sądu z takim roszczeniem powód wystąpił w niniejszej sprawie, gdyż powód nie powołał się na żadne orzeczenie stwierdzające wystąpienie w którejkolwiek z przywołanych spraw przewlekłości postępowania, zatem chcąc skutecznie domagać się zasądzenia żądanej kwoty winien zgodnie z ogólnymi zasadami odchodzenia roszczeń mających podstawę w art. 417 k.c., wykazać, że we wskazanych postępowaniach sądowych wystąpiła przewlekłość postępowania oraz że w związku z tą przewlekłością poniósł szkodę pozostająca z tą przewlekłością w adekwatnym związku przyczynowym.

Przypomniał Sąd, że powód podał, że wystąpienie przewlekłości postępowania we wskazanych postępowaniach sądowych spowodowało u niego odczucie cierpień fizycznych i psychicznych jako zlekceważenie powoda oraz instrumentalne potraktowanie, wykorzystanie kryzysowego położenia życiowego powoda jako osoby pozbawionej wolności i strony powodowej w/w postępowaniach. Podał, że wywołało to pogorszenie jego stanu zdrowia tj. nadciśnienie tętnicze, bóle i zawroty głowy, bóle wątroby i żołądka, depresje i stany depresyjne. Podał, że jest pod opieką lekarzy wielu specjalności i zażywa przepisane przez nich leki. Nie może właściwie funkcjonować w społeczeństwie, wykonywać pracy, podejmować nauki.

Sąd rozpoznał żądanie powoda w oparciu o przepisy art. 417 k.c. w związku z art. 445 k.c. w zakresie roszczenia o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na osobie powoda wobec wskazywanego rozstroju zdrowia fizycznego i psychicznego oraz roszczenie oparte na przepisie art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c. – w zakresie roszczenia majątkowego związanego z ewentualnym naruszeniem dóbr osobistych powoda poprzez ewentualne długotrwałe postępowania sądowe, na które powołuje się powód.

Sąd przytoczył treść art. 417 § 1 k.c. i stwierdził, że przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie art. 417 k.c. jest szkoda w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., zaś zgodnie z zasadami ogólnymi kodeksu cywilnego (art. 6 k.c.) ciężar dowodu wystąpienia faktycznej szkody spoczywa na poszkodowanym. Wskazał także, że zgodnie z treścią art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne oraz podkreślił, że Sąd nie jest zobowiązany do zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron czy wykrycia środków dowodowych ani nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wskazał też sąd meriti, że samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Reasumując stwierdził Sąd, że dla skutecznego wykazania odpowiedzialności odszkodowawczej za czyn niedozwolony władzy publicznej przewidziany w przepisie art. 417 § 1 k.c. należy, wobec regulacji zawartych w art. 361 § 1 i 2 k.c. oraz 363 § 1 i 2. k.c. wykazać, poza niezgodnością z prawem działania władzy publicznej, istnienie szkody, a także adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy tym działaniem a wyrządzoną szkodą.

W ocenie Sądu roszczenie powoda było bezpodstawne w całości. Wskazał, że na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego nie ustalono bezprawności działania pozwanego – tj. przewlekłości któregośkolwiek z postępowania, którego stroną był powód, nie ustalono szkody poniesionej przez powoda w związku z prowadzonymi postępowaniami i oczywiście związku przyczynowego pomiędzy rzekomą przewlekłością postępowania, a powstaniem uszczerbku na zdrowiu powoda.

Podkreślił Sąd I instancji, że powód nie przedstawił jakichkolwiek dowodów potwierdzających zaistnienie nieprawidłowości we wskazanych w pozwie postępowaniach, nie przedstawił jakichkolwiek dowodów na zaistnienie naruszenia jego dóbr osobistych, ani też nie przedstawił dowodów wyrządzenia mu jakiegokolwiek szkody. Nie wskazał na konkretne ewentualne uchybienia w przywołanych postępowaniach, ograniczając się jedynie do wskazania, że doszło w nich do przewlekłości. Zdaniem Sądu Okręgowego było to niewystarczające i nie dające Sądowi możliwości potwierdzenia podnoszonych przez powoda zarzutów wystąpienia przewlekłości postępowania.

Również ewentualne roszczenie o zadośćuczynienie w oparciu o art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. wobec wskazywanych przez powoda naruszeń jego dóbr osobistych z tytułu przewlekłości postępowani sądowych nie mogło zostać

uwzględnione z uwagi na brak wykazania przez powoda podstawowych przesłanek odpowiedzialności pozwanego z tego tytułu czyli wystąpienia naruszenia jego dóbr osobistych oraz bezprawnego działania pozwanego.

Wskazał Sąd, że kluczową przesłanką roszczenia o zadośćuczynienie pieniężne za naruszenie dóbr osobistych cudzym działaniem, jest ustalenie faktycznego wystąpienia owego naruszenia i w celu skutecznego dochodzenia roszczeń związanych z ochroną dóbr osobistych wystarczającym jest wykazanie zaistnienia owego naruszenia dobra osobistego, zaś na pozwanym już spoczywa ciężar udowodnienia, iż działanie naruszające dobro osobiste nie było bezprawne. Nadto w odniesieniu do żądania zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy na cel społeczny koniecznym jest również, wykazanie przez pokrzywdzonego zawinienia w działaniu pozwanego.

Podniósł Sąd, że ciężar dowodu wystąpienia faktycznego naruszenia dóbr osobistych spoczywa na poszkodowanym (art. 6 k.c.) i w tym względzie powód obowiązany był na podstawie art. 232 k.p.c. przedstawić odpowiednie środki dowodowe dla wykazania faktów z których wywodzi skutki prawne. Zauważył i podkreślił Sąd, że powód jednak nie przedstawił żadnych dowodów mogących potwierdzić okoliczności naruszenia jego dóbr osobistych, a także nie wykazał, by w przedmiotowych postępowaniach, na które powołuje się w pozwie doszło do przewlekłości postępowania, zatem odpadła w tym względzie przesłanka bezprawności działania pozwanego.

Mając powyższe ustalenia i rozważania na względzie powództwo Sąd oddalił powództwo, o czym orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach sądowych Sąd orzekł mając na uwadze przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 6 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z rozstrzygnięciem tym nie zgodził się powód, który zaskarżył wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa w całości.

Powód zarzucił, że wyrok sądu I instancji jest nietrafny i narusza prawo procesowe i materialne. Podniósł, że w sprawie zachodzi nieważność postępowania, gdyż nie mógł brać udziału w rozprawie i nie przyznano mu pełnomocnika z urzędu. Zarzucił też, że sąd przy rozstrzygnięciu oparł się na odpowiedzi pozwanego na pozew bez dopuszczenia dowodu z akt sprawy, zeznań powoda i świadków, dokumentacji medycznej powoda i opinii biegłych. Końcowo zarzucił, że obciążenie go kosztami procesu było przedwczesne i niedopuszczalne, a Sąd nie zastosował art. 102 k.p.c. w tej sprawie

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów postępowania apelacyjnego według norm prawem przepisanych.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Najdalej idącym zarzutem apelującego jest zarzut nieważności postępowania, której skarżący upatruje w pozbawieniu go prawa do możliwości obrony swych praw, zarzucając, że nie mógł brać udziału w rozprawie i nie przyznano mu pełnomocnika z urzędu.

Odnosząc się do tego zarzutu, który opiera się o treść art. 379 pkt 5 k.p.c. stwierdza sąd odwoławczy, że powód w pozwie wnioskował o przeprowadzenie rozprawy pod jego nieobecność (k. 1), zatem sąd I instancji nie miał obowiązku wzywania powoda na rozprawę i prowadzenia jej jedynie w przypadku obecności na niej powoda. To zresztą byłoby znacznie utrudnione, gdyż powód pozbawiony jest wolności i przebywa w Areszcie Śledczym w W., kilkaset kilometrów od Sądu Okręgowego w Szczecinie.

Jeśli zaś chodzi o pełnomocnika z urzędu, to wniosek powoda w tym zakresie został prawomocnie oddalony postanowieniem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 11 kwietnia 2012r (k.32).

Wskazać też trzeba, że powód był zawiadamiany o terminie posiedzenia przed Sądem I instancji, miał możliwość zajęcia stanowiska w sprawie i składania wniosków formalnych i dowodowych dla możliwości obrony swych praw.

W takiej sytuacji uznaje Sąd Apelacyjny, że powód nie został pozbawiony prawa do obrony jego praw i prawo do popierania swych żądań mógł realizować.

Odnosząc się do zarzutu, że sąd przy rozstrzygnięciu oparł się na odpowiedzi pozwanego na pozew bez dopuszczenia dowodu z akt sprawy, zeznań powoda i świadków, dokumentacji medycznej powoda i opinii biegłych to zarzut ten uznaje sąd odwoławczy za bezzasadny.

Na wstępie wskazać należy, że proces cywilny jest procesem kontradiktoryjnym, w którym strony mają obowiązek wykazywania swych twierdzeń za pomocą przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego dowodów. Reguły rozkładu ciężaru dowodów wynikają z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. O treści tych przepisów powód był pouczony (k. 172).

W niniejszej sprawie wobec zaprzeczaniu przez pozwanego, by postępowania w sprawach wskazanych przez powoda w pozwie toczyły się przewlekłe, zaprzeczaniu, by z powodu tych postępowań doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, zarzutowi, że powód nie wykazał zarówno powstania szkody, jak i jej rozmiaru oraz wobec kwestionowania istnienia związku przyczynowego pomiędzy kwestionowanymi przez powoda działaniami pozwanego a szkodą, której z tego powodu miał powód doznać - obowiązkiem powoda było wykazanie wszystkich elementów niezbędnych dla dochodzenia swego roszczenia.

Jego zatem obciążał ciężar wykazania, że doszło do naruszenia jego dóbr osobistych wskutek kwestionowanego działania pozwanego, miał obowiązek wykazania, że z tego powodu doznał szkody i jej zakresu oraz obciążał go obowiązek wykazania związku przyczynowego pomiędzy zarzucanym działaniem pozwanego a doznaną przez siebie rzeczywistą szkodą lub krzywdą (art. 361 k.c.).

Wskazać w związku z tym trzeba, że w pozwie powód wnosił o dopuszczenie dowodu z akt spraw szczegółowo wymienionych, domagał się przesłuchania go w charakterze strony, wnosił o przeprowadzenie dowodu ze swojej dokumentacji medycznej z Aresztu Śledczego w W. oraz opinii biegłego lekarza medycyny. Do pozwu nie dołączył jednakże żadnych dowodów, nawet tych które wskazywałyby na stan jego zdrowia, a tym bardziej choćby uprawdopodobniały pogorszenie się tego stanu zdrowia po roku 2009, albowiem z tego roku są najwcześniejsze ze wskazywanych w pozwie postępowań. Zauważyć w tym miejscu należy, że powód podnosił w pozwie, że na skutek działań pozwanego pogorszył się stan jego zdrowia : zmienione nadciśnienie, bóle i zawroty głowy, bóle wątroby i żołądka, depresje i stany depresyjne. Podał, że jest pod opieką lekarzy wielu specjalności i zażywa przepisane przez nich leki. Nie może właściwie funkcjonować w społeczeństwie, wykonywać

pracy, nauki, a jego rokowania co do „samoegzystencji są niemiarodajne”. Jeśli rzeczywiście taka sytuacja miała miejsce, to powód już w pozwie powinien przedstawić stosowną w tym zakresie dokumentację, w tym medyczną. Tego natomiast nie uczynił.

Wobec braku jakiegokolwiek materiału dowodowego przedstawionego przez powoda w sprawie zarządzeniem z dnia 18 lutego 2013r powód został wezwany do sprecyzowania swych wniosków dowodowych poprzez wskazanie w jakim zakresie (czy orzeczenia tj. postanowienia, wyroki, zarządzenia jeśli tak, to które, czy też poszczególne karty, jeśli tak, to które) i na jaką okoliczność, ma być przeprowadzony dowód z akt wskazywanych w pozwie. Wezwano go też do wskazania, czy sprawy te są w toku czy zakończone, czy występował w nich o stwierdzenie przewlekłości postępowania i jaki był wynik tych skarg oraz na jaką okoliczność ma być przeprowadzony dowód z opinii biegłego rzeczoznawcy lekarza medycyny wnioskowany w pozwie i jakiej specjalności – w terminie 14 dni pod rygorem pominięcia zgłoszonych dowodów (k. 113).

Wezwanie to powód otrzymał 27.02.2013r i w określonym terminie złożył pismo procesowe, w którym wskazał, że żąda przeprowadzenia dowodu z całości akt wnioskowanych w pozwie spraw na okoliczność stwierdzenia, czy doszło do przewlekłości postępowania i jak była jej przyczyna, wskazał, że sprawy te są zakończone i akta są we właściwych

sądach, a powód nie występował ze skargami „na przewłokę”. Dodał, że wnioskuje o dowód z opinii biegłego lekarza internisty, psychiatry, neurologa na okoliczność pogorszenia stanu zdrowia powoda i doznanego uszczerbku na zdrowiu oraz czy był związek przyczynowy z „przewłokami” i zaistniałymi w tych sprawach uchybieniami (k. 116).

Po złożeniu przez pozwanego odpowiedzi na pozew w celu umożliwienia powodowi obrony swych praw doręczono powodowi odpis pozwu i pouczone go o treści art. 6 k.c. i 232 k.p.c. oraz zobowiązano go do stosunkowania się w terminie 14 dni (k.172, 173). W odpowiedzi powód wskazał, że „podstawa prawna, faktyczna i materiał dowodowy powództwa” umożliwia merytoryczne rozpoznanie powództwa (k.174).

Wobec takiego stanowiska procesowego powoda uznać należało, że powód nie kwestionuje i nie podważa twierdzeń pozwanego zawartych w odpowiedzi na pozew. Tym samym właściwe było wnioskowanie, że powód nie podważył stanowiska pozwanego, że w sprawach wskazanych w pozwie nie nastąpiła przewlekłość postępowania. Nie zakwestionował bowiem powód szczegółowej argumentacji pozwanego w tym zakresie, nie przedstawił też własnych, konkretnych twierdzeń i zarzutów w tej materii. To zaś samoistnie przesądzało o

niezasadności żądania powoda, gdyż w przypadku żądania odszkodowania czy zadośćuczynienia wszystkie przesłanki odszkodowawcze występować muszą łącznie.

Odnosząc się do do zarzutu apelującego, że Sąd I instancji nie dopuścił dowodu z akt sprawy wskazać należy, że procedurze cywilnej nie jest znany dowód z „akt sprawy”, natomiast powód, pomimo wezwania nie wskazał, jakie konkretne dowody zebrane w aktach spraw wskazanych w pozwie mają być przedmiotem dowodu. Tym samym stwierdzić trzeba, że nie wykazał podstaw faktycznych dochodzonego powództwa, nie udowodnił bowiem, że w kwestionowanych w tym procesie sprawach doszło do przewlekłego, a zatem niezgodnego z procedurą, procedowania.

Co do pominięcia przez sąd I instancji świadków, to wskazać trzeba, że powód o przesłuchanie świadków nie wnioskował. W apelacji nie wskazuje też, jakich świadków sąd nie przesłuchał.

Co do pominięcia dowodu z dokumentacji medycznej podnieść trzeba, że obowiązek przedstawienia tej dokumentacji obciążał powoda, on nie przedstawił natomiast w niniejszej sprawie nawet żadnego zaświadczenia lekarskiego, zatem dowód taki wobec jego braku nie mógł być przeprowadzony. Choć powód twierdził, że na skutek postępowania pozwanego doznał pogorszenia stanu zdrowia: zmienione nadciśnienie, bóle i zawroty głowy, bóle wątroby i żołądka, depresje i stany depresyjne oraz podał, że jest pod opieką lekarzy wielu specjalności i zażywa przepisane przez nich leki, to jednak na poparcie swych twierdzeń nie złożył nawet zaświadczenia wystawionego przez lekarza z Aresztu Śledczego, w którym przebywa. Powód twierdził też, że nie może właściwie funkcjonować w społeczeństwie, wykonywać pracy, nauki, a jego rokowania co do „samoegzystencji są niemiarodajne”. Tego twierdzenia też nie wykazał w żaden sposób, choćby zaświadczeniem wystawionym przez dyrektora aresztu śledczego. Powód nie wnioskował też o to, by Sąd zwrócił się do konkretnej placówki medycznej o nadesłanie dokumentacji medycznej powoda, nie wskazywał też, by sam takiej dokumentacji uzyskać nie mógł.

W konsekwencji zatem nie mógł być przeprowadzony dowód z opinii biegłego lub biegłych lekarzy, albowiem brak jakiegokolwiek dokumentacji medycznej zebranej w aktach sprawy przeprowadzenie tego dowodu uniemożliwił.

Co do pominięcia dowodu z przesłuchania powoda, to wskazać trzeba, że dowód z zeznań strony jest dowodem, który przeprowadzany jest w sytuacji, gdy po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 299 k.p.c.). W niniejszej sprawie wobec niewykazania przez

powoda podstawy faktycznej odpowiedzialności pozwanego- niezgodnego z prawem procedowania w kwestionowanych w pozwie sprawach- oraz braku jakiegokolwiek dowodu z dokumentu na stan zdrowia powoda, nie było potrzeby przesłuchiwania powoda.

Z tych wszystkich względów uznać trzeba, że zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu, a powód nie wykazał, by zaistniały podstawy do odpowiedzialności pozwanego na podstawie art. 417 k.c. czy art. 445 i 448 k.c.

Dodatkowo wskazać trzeba, że powód w apelacji nie zakwestionował wskazanego w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przebiegu postępowań w sprawach, z których wywodzi swe żądanie. W szczególności nie wskazał, w których okresach tych postępowań nastąpić miało opieszale i przewlekłe procedowanie.

Podzielić zatem trzeba ocenę Sądu Okręgowego, że roszczenie powoda było bezpodstawne w całości. Nie ustalono bowiem bezprawności działania pozwanego – tj. przewlekłości któregośkolwiek z postępowań, którego stroną był powód, nie ustalono też szkody poniesionej przez powoda w związku z prowadzonymi postępowaniami i związku przyczynowego pomiędzy zarzucaną przewlekłością postępowania, a powstaniem uszczerbku na zdrowiu powoda.

Podkreślić trzeba, że powód nie przedstawił jakichkolwiek dowodów potwierdzających zaistnienie nieprawidłowości we wskazanych w pozwie postępowaniach, nie przedstawił jakichkolwiek dowodów na zaistnienie naruszenia jego dóbr osobistych, ani też nie przedstawił dowodów wyrządzenia mu jakiegokolwiek szkody.

Takich dowodów nie przedstawił też w apelacji.

Powód zarzucił też Sądowi I instancji bezpodstawne zasądzenie od niego zwrotu kosztów procesu, powołując się na art. 102 k.p.c. Wskazuje Sąd Apelacyjny, że zgodnie z treścią tego artykułu częściowe lub całkowite zwolnienie z kosztów procesu znajduje zastosowanie jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Jak podkreśla się w utrwalonym już stanowisku orzecznictwa w tym zakresie „sama zła sytuacja materialna strony nie uzasadnia nieobciążania powoda kosztami postępowania, gdyż nie jest to wyjątkowy przypadek”. Ponadto Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 kwietnia 2012 r. (sygn. akt: V CZ 2/12) podkreślił, że „przepis art. 102 k.p.c. powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami współżycia społecznego”. W ocenie Sądu Apelacyjnego taka sytuacja nie zachodzi w niniejszej sprawie.

Przedmiotowe rozstrzygnięcie w pełni odpowiada więc prawu.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98§ 1 i 3 k.p.c. kierując się zasadą odpowiedzialności z wynik procesu Wobec oddalenia apelacji powód jako strona przegrywająca powinien zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu, na które złożyło się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w wysokości 2.700 zł ustalone na podstawie § 6 punkt 6 oraz § 12 ust 1 punkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490, j.t.).

D. Rostał A. Sołtyka W. Buczek - Markowska